

Infrastrukturdepartementet

i.remissvar@regeringskansliet.se

kopia: fredrik.von-malmborg@regeringskansliet.se

HSBs remissvar

Förbättrat genomförande av direktivet om energieffektivitet – Individuell mätning av värme och tappvarmvatten i befintlig bebyggelse

HSB Riksförbund har beretts möjlighet att inkomma med synpunkter på promemorian Förbättrat genomförande av direktivet om energieffektivitet – Individuell mätning av värme och tappvarmvatten i befintlig bebyggelse, I2019/01869/E.

HSB är Sveriges största bostadskooperation med över 600 000 medlemmar och 4000 bostadsrättsföreningar. I snart 100 år har HSB verkat för det goda boendet där vinsten går tillbaka till byggandet och förvaltningen av bostadsrättsföreningar.

HSB har som två av sina övergripande strategier att år 2030 ha nära noll i klimatpåverkan och vara anpassat till ett förändrat klimat och ha en hållbar och resurseffektiv medlems- och affärsverksamhet som optimerar vårt bidrag till en hållbar utveckling och minskar vårt beroende av begränsade resurser.

HSB står därmed bakom ett ambitiöst och kostnadseffektivt energi- och klimatarbete i bostadssektorn.

Frågor om detta remissvar kan ställas till: Magnus Ulaner, miljöchef, magnus.ulaner@hsb.se

Med vänlig hälsning,

Anders Lago

Förbundsordförande

HSB Riksförbund

Individuell mätning och debitering (IMD) av värme

HSB är mycket kritisk till förslaget om IMD värme för flerbostadshus.

HSB avstyrker förslaget om krav på IMD värme för flerbostadshus som har en energiprestanda, uttryckt som ett primärenergital, över 200 kWh/m².

HSB avstyrker förslaget om krav på IMD värme för flerbostadshus som har en energiprestanda, uttryckt som ett primärenergital, över 180 kWh/m² i Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län.

HSB:s huvudsakliga anledningar till att avstyrka förslaget

- *Energianvändningen ökar sannolikt.* Argumentationen för IMD värme bygger på att när en boende får betala för sin egen inomhustemperatur så skapas ett incitament att sänka värmen och således spara energi och pengar. Erfarenheter hos bl.a. allmännyttiga bostadsföretag visar dock att inomhustemperaturerna i lägenheter med IMD värme istället tenderar att öka. Exempelvis visade en studie från 2016 som involverade 7865 av allmännyttans lägenheter att hyresgästerna i genomsnitt väljer en inomhustemperatur på 21,7 °C. Detta är alltså 0,7 °C högre än en normal varmhyra på 21 °C.

Det sker värmevandringen mellan lägenheterna som leder stora ekonomiska orättvisor för de boende, där vissa boende får betala värmen för sina grannar i olika stor omfattning. Detta i sin tur leder till mycket klagomål gällande kostnader från boende till bostadsrättsföreningens styrelse. Det blir dyrare uppvärmning av hela byggnaden, eftersom det uppstår transmissionsförluster då värmen skall transporteras genom golv, väggar och tak

- *Energifattigdom.* De boendes enda möjlighet att minska energikostnaden är att sänka innetemperaturen och minska sin vädring. För ekonomiskt svaga hushåll riskerar detta att skapa energifattigdom, vilket är ett stort problem i många andra EU-länder.
- *Förlorade incitament.* IMD värme medför att fastighetsägaren förlorar merparten av sitt incitament till fortsatt energieffektivisering av byggnadens uppvärmning

Kostnaden överstiger nyttan. Nyttan kommer att understiga kostnaden för investering och/eller medföra nya kostnader för administration och utredning av kostnadseffektiviteten både för fastighetsägare och myndigheter. Vid IMD värme blir fastighetsägaren ofta tvungen att höja framledningstemperaturen, på grund av den ojämna användningen mellan lägenheterna, detta ökar energianvändningen. Det är betydligt mer kostnadseffektivt att balansera och optimera energisystemet, för en jämn inomhustemperatur.

- *Underminerar den svenska modellen.* Införande av IMD värme riskerar att underminera den svenska modellen som under lång tid möjliggjort fastighetsägarens arbete med energieffektivisering i flerbostadshus.

- *Inte kostnadseffektivt med rätt antaganden.* Boverket har i flera utredningar konstaterat att IMD värme i regel inte är kostnadseffektivt. Ett problem ändå att utredningarna överskattade sannolikheten för energibesparing. Boverket har räknat med att installation av IMD värme leder till 1 °C temperatursänkning, men erfarenheter hos allmännyttiga bostadsföretag visar istället på en ökning, enligt ovan. Vidare så räknar Boverket med driftkostnader på 150-310 kr per år och lägenhet. Även här visar erfarenheter från allmännyttiga bostadsföretag på en minimumkostnad på 500 kr per år och lägenhet, exklusive administrationskostnader. Även den initiala investeringskostnaden kraftigt undervärderad i Boverkets analys

Även den boendeundersökning som Boverket refererar till visade att det var en liten andel som i praktiken var beredd att minska sin uppvärmning, medan majoriteten inte var intresserad av detta. Däremot fanns ingen bedömning över hur stor andel som var beredd att spara energi genom att vädra mindre, vilket Kommissionen sett som en brist.

Förlorade incitament och energifattigdom är inte heller beaktade i kostnadsnyttoanalysen av att införa IMD för uppvärmning.

HSB anser att regeringen bör

- Fortsätta driva att det svenska undantaget från IMD enligt 9.3 i EED fortsatt ska gälla och hänvisa till det undantag Finland har.
- Skyndsamt ge Boverket i uppdrag att göra en uppdaterad analys av kostnadseffektivitet.
- Redovisa detta för EU kommissionen och motsätta sig EU kommissionens överträdelseärende, (på samma sätt som regeringen motsatt sig EU kommissionen vad gäller intäktsramar för elnätsägare) och eventuellt ta frågan till EU-domstolen.

Individuell mätning och debitering av tappvarmvatten

HSB invänder ej mot förslaget om krav på installation av IMD varmvatten vid en nyinstallation eller en väsentlig ändring av befintliga installationer vid ombyggnation och att undantag ska medges om det inte är tekniskt genomförbart eller proportionellt i förhållande till möjliga energibesparingar i det enskilda fallet.

HSB understryker att en förutsättning är att Boverket upprättar effektiva metoder och hjälpmedel för att fastighetsägare ska kunna bedöma om en sådan installation är kostnadseffektiv eller ej. Boverkets närmare föreskrifter och vägledning om kriterierna för teknisk genomförbarhet och proportionalitet behöver underlätta sådan bedömning.

Erfarenheter i bostadssektorn är inte entydiga varken när det gäller lönsamhet för investeringen eller om varmvattenanvändningen faktiskt reduceras. I många fall ses IMD varmvatten snarare som en rättvisesåtgärd för boende än en energieffektiviseringsåtgärd.